

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 7/06
12.04.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vladimira Tamaša, predsednika veća, Ljubice Milutinović, Sofije Vagner-Ličenoski, Nadežde Radević i Spomenke Zarić, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tuženog BB, čiji je punomoćnik BV advokat, radi utvrđenja prava svojine, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Zrenjaninu Gž. 897/05 od 19.09.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 12.04.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Zrenjaninu Gž. 897/05 od 19.09.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Zrenjaninu P. 3047/02 od 2.03.2005. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Zrenjaninu P. 3047/02 od 2.03.2005. godine u prvom stavu izreke utvrđeno je da je tužilac AA vlasnik cele nekretnine upisane u ZK UL broj aa KO VV, parcela broj bb i to jednosobnog stana GG po pravnom osnovu kupovine iz sopstvene gradnje, te se obavezuje tuženi da predmetnu nepokretnost preda tužiocu u posed i na korišćenje i da trpi da se na predmetnoj nepokretnosti kao vlasnik u zemljišnim i drugim javnim knjigama upiše tužilac. Drugim stavom izreke odlučeno je da se tuženi može osloboditi ove obaveze ukoliko isplati tužiocu iznos od 480.000,00 dinara na ime protivvrednosti predmetnog stana. Trećim stavom izreke odlučeno je o troškovima parničnog postupka.

Presudom Okružnog suda u Zrenjaninu Gž. 897/05 od 19.09.2005. godine odbijena je žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda.

Protiv presude Okružnog suda tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 399. ZPP, pa je našao:

Revizija je osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju između tužioca AA kao kupca i sada pokojnog PP kao prodavca zaključen je kupoprodajni ugovor 13.10.1980. godine za jednosobni stan GG. Potpisi ugovarača nisu overeni pred sudom, a PP - prodavac preminuo je 31.12.1980. godine. Predaja stana u posed nije izvršena, a kupoprodajna cena stana je isplaćena prilikom zaključenja ugovora. Sestra prodavca DD kao jedini zakonski naslednik stana poklonila je stan svojoj ćerki ĐĐ a ona svom suprugu BB - tuženom koji je u zemljišnim knjigama upisan kao titular prava svojine i koji je stan ustupio na korišćenje trećem licu. Stan su za stanovanje koristila treća lica kojima je to omogućavao u početku tuženi, a potom tužilac.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su zaključili da se u konkretnom slučaju stiču uslovi za konvalidaciju pismenog ugovora o kupoprodaji nepokretnosti, koji je u celini ispunjen, i to u smislu člana 73. Zakona o obligacionim odnosima i člana 4. Zakona o prometu nepokretnosti. Zato sud priznajući pravno dejstvo zaključenom ugovoru od 13.10.1980. godine, usvaja zahtev za utvrđenje da je tužilac svojinu spornog stana stekao na osnovu kupovine i obavezuje tuženog kao zemljišno-knjižnog titulara u vreme pokretanja postupka, da trpi knjižnu promenu vlasništva u korist tužioca i da mu preda posed koji je držao.

Pri usvajanju tužbenog zahteva a na predlog tužioca, sud je u presudi izrekao tuženom da se može osloboditi svoje obaveze ako tužiocu isplati novčani iznos od 480.000,00 dinara koji predstavlja tržišnu vrednost stana o kome je vođen spor, koji zahtev je sud takođe usvojio.

Međutim, osnovano se u reviziji tuženog ističe da su učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 1. i 12. ZPP, kao i bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 1. učinjena u postupku pred drugostepenim sudom, te da je došlo do pogrešne primene materijalnog prava i prekoračenja tužbenog zahteva. Naime, pobijane presude sačinjene su sa takvim nedostacima da se ne mogu ispitati. Obaveza tuženog prema prvostepenoj presudi koju potvrđuje drugostepeni sud je na predaju u posed i na korišćenje nepokretnosti, koja ne postoji, jer je tokom postupka nedvosmisleno utvrđeno da je predmetni stan porušen i da se sada na mestu te nepokretnosti gradi nova zgrada. Znači, zahtev za predaju nepokretnosti je potpuno nemoguć, i jedini zahtev koji bi na osnovu takvog činjeničnog stanja tužilac mogao postavljati jeste zahtev za isplatu naknade štete, pod pretpostavkom da je zahtev osnovan.

Utvrđenje prava vlasništva ne može se smatrati ispunjenjem dugovane činidbe u smislu člana 190. novog Zakona o parničnom postupku, pa se ne može ni prihvatiti predlog tuženog da umesto dugovane činidbe plati određeni

novčani iznos ili ispuni neku drugu činidbu. Naime, pošto nepokretnost koja je predmet ovoga spora ne postoji, to samo umesto nje i kao jedini zahtev može se tražiti pod pretpostavkom osnovanosti, isplata novčanog iznosa kao naknade štete.

Osnovano se u reviziji tuženog ističe da nije bilo mesta primeni člana 263. stav 3. novog Zakona o parničnom postupku, te da sud nije imao ovlašćenje da čita iskaze stranaka, jer zbog izmene u sastavu veća, ne može se primeniti odredba člana 263. stav 3. novog ZPP da ako u toku postupka stranka umre ili ponovno saslušanje stranke nije moguće iz drugih razloga, sud će pročitati zapisnik sa iskazom te stranke. U ovom konkretnom slučaju ni jedna od stranaka nije umrla, njihovo saslušanje je zbog izmene u sastavu veća bilo nužno i neophodno, radi otklanjanja nedostataka koji se tiču činjeničnog stanja i provere važnih činjenica. Naime, u konkretnom slučaju materijalno pravo pogrešno je primenjeno jer je izostalo utvrđenje odlučnih činjenica koje se tiču ulaženja u posed predmetne nepokretnosti od strane tužioca, od čega zavisi i njegovo pravo na eventualnu naknadu štete, što bi jedino mogao biti zahtev u ovom sporu pošto je nepokretnost porušena.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će postupajući po primedbama iz ovog rešenja otkloniti učinjene propuste pa će materijalno pravo pravilno primeniti nakon što utvrdi sve pravno relevantne činjenice.

Primenom člana 406. i 407 stav 2. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija

Vladimir Tamaš, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dc